ვინ იყვნენ რაინდები?

გაიხსენე რომელიმე წიგნი ან ფილმი რაინდების შესახებ. რა თვისებებით გამოირჩეოდნენ ისინი? წაიკითხე ტექსტი და გაიგე, როგორ წვრთნიდნენ ძველად რაინდებს.

სიტყვა „რაინდი“ დღეს ღირსეულ ვაჟკაცს ნიშნავს. ძველად კი რაინდობა სამხედრო წოდება იყო ევროპაში. ამ წოდების მისაღებად წარჩინებული ოჯახიშვილი 14 წლის განმავლობაში ემზადებოდა. **წვრთნას** იგი მცირე ასაკიდან იწყებდა. შვიდი წლის რომ გახდებოდა, მშობლები ვაჟს რომელიმე დიდგვაროვნის ციხესიმაგრეში გზავნიდნენ. იქ ჯერ ცხენოსნობა და მშვილდის სროლა უნდა ესწავლა. რამდენიმე წლის შემდეგ ხმლით ბრძოლისა და რაინდთა ქცევის წესებს **ეუფლებოდა**. თუკი თავს გამოიჩენდა, 21 წლის ასაკში უკვე რაინდი ხდებოდა.

რაინდი მღვდელს უნდა ეკურთხებინა, ანუ დაელოცა. კურთხევის წინ ახალგაზრდა ჯერ ცივ წყალში განიბანებოდა. შემდეგ თეთრ ტანსაცმელს იცვამდა და ეკლესიაში მთელ ღამეს ლოცვაში ატარებდა. დილით მოძღვარი აზიარებდა და ნაკურთხ ხმალს გადასცემდა. ხოლო ის წარჩინებული, რომლის ოჯახშიც რაინდი იზრდებოდა, კისერზე ან მხარზე ხმალს **შეახებდა**. ამის შემდეგ იგი უკვე რაინდი იყო და მკაცრად უნდა დაეცვა შესაბამისი წესები.

აი, რამდენიმე **ძირითადი** წესი. რაინდი მამაცი მებრძოლი უნდა ყოფილიყო. მას თავისი პატრონის ერთგულება და დაცვა ევალებოდა. ასევე მოეთხოვებოდა სამართლიანობა ღვთის სიყვარული, თავაზიანი ქცევა.

რაინდის მთავარი იარაღი ფარი და ხმალი იყო. თუმცა შუბით, ხანჯლითა და საბრძოლო ნაჯახითაც **ერკინებოდა** მტერს. ბრძოლაში ჯაჭვის პერანგსაც ატარებდა. ისე კი მისი მთავარი სამოსელი ფერადი, ოქროს ძაფით ნაქარგი ტანსაცმელი იყო. ფეხზე ეცვა ცხვირაპრეხილი წაღები. თავზე კი ძვირფასი თვლებით მორთული ქუდი ეხურა. თუ რაინდი მდიდარი იყო, სამი ცხენი ჰყავდა. ერთს ბრძოლაში იყენებდა, მეორეს – სამგზავროდ და ბარგის გადასაზიდად. მესამე კი ყოველდღიური შრომისთვის ჰყავდა.

წესების დარღვევის შემთხვევაში რაინდს წოდება ჩამოერთმეოდა. უღირს საქციელად ითვლებოდა **სიმხდალე**. ასევე, ამა თუ იმ შეჯიბრების დროს სხვისი მოტყუების მცდელობა ან რაინდის შეურაცხყოფა. რაინდულ სიყვარულსაც კი თავისი წესები ჰქონდა. რაინდს სიყვარული ბრძოლითა და საგმირო საქმეებით უნდა დაემტკიცებინა.

როგორც ხედავ, რაინდი **რჩეული** ადამიანი იყო. ამიტომაც არ არის გასაკვირი, რომ დღეს საუკეთესო თვისებების მქონე მამაკაცზე ამბობენ, ნამდვილი რაინდიაო.

რაინდის თვისებებიდან, შენი აზრით, რომელია დღესაც მნიშვნელოვანი და რატომ?

USAID სამანისო განათლების პროგრამა

ტექსტის გაგება

ყოველ შეკითხვას შეურჩიე თითო სწორი პასუხი.

1 სად ემზადებოდა ახალგაზრდა რაინდობისთვის?

ა) იმ ოჯახში, სადაც იგი დაიბადა.
ბ) რომელიმე დიდგვაროვნის ციხესიმაგრეში.
გ) ყველგან, სადაც ვარჯიში შეიძლებოდა.

2 მომავალი რაინდი იწვრთნებოდა:

ა) თოთხმეტი წლის განმავლობაში.
ბ) ოცდაერთი წლის განმავლობაში.
გ) შვიდი წლის განმავლობაში.

3 სად აკურთხებდნენ ახალგაზრდას რაინდად?

ა) ეკლესიაში. ბ) ოჯახში. გ) სასახლეში.

4 რით სრულდებოდა რაინდად კურთხევა?

ა) ეკლესიაში დილამდე ლოცვით.
ბ) მხარზე ხმლის შეხებით.
გ) ცივ წყალში განბანით.

5 რა უნდა ჩაეცვა რაინდს ბრძოლის დროს?

ა) მოქარგული ტანსაცმელი.
ბ) ცხვირაპრეხილი წაღები.
გ) ჯაჭვის პერანგი.

6 თუ რაინდი ბრძოლის დროს სიმხდალეს გამოიჩენდა:

ა) ნაკურთხ ხმალს ჩამოართმევდნენ.
ბ) რაინდის წოდებას ჩამოართმევდნენ.
გ) საბრძოლო ცხენს ჩამოართმევდნენ.

7 ტექსტის *მთავარი* მიზანია, გაგვაცნოს:

ა) რატომ ითვლებოდა რაინდი რჩეულ ვაჟკაცად.
ბ) როგორ აკურთხებდა მას საეკლესიო პირი.
გ) როგორი იყო მისი ყოველდღიური სამოსი.

▶▶▶ ლექსიკა

1 გაარკვიე ხაზგასმული სიტყვების მნიშვნელობები.

1. **წვრთნას** ახალგაზრდა მცირე ასაკიდან იწყებდა.
   ა) ბრძოლას. ბ) ვარჯიშს. გ) ლოცვას.

2. ის რაინდთა ქცევის წესებს **ეუფლებოდა**.
   ა) ეცნობოდა. ბ) ისმენდა. გ) სწავლობდა.

3. წარჩინებული მომავალ რაინდს ხმალს **შეახებდა**.
   ა) დაჰკრავდა. ბ) მიადებდა. გ) მოუქნევდა.

4. აი, რამდენიმე **ძირითადი** წესი.
   ა) ერთ-ერთი. ბ) მთავარი. გ) საუკეთესო.

5. რაინდი ნაჯახითაც **ერკინებოდა** მტერს.
   ა) აშინებდა. ბ) ებრძოდა. გ) ემუქრებოდა.

6. **სიმხდალე** უღირს საქციელად ითვლებოდა.
   ა) ლაჩრობა. ბ) სიჯიუტე. გ) ურჩობა.

7. რაინდი **რჩეული** ადამიანი იყო.
   ა) გაბედული. ბ) საუკეთესო. გ) ჩვეულებრივი.

2 სინონიმებია: გულადი, მამაცი, გამბედავი, უშიშარი.

რომელი არ არის ჩამოთვლილთა სინონიმი?

ა) ვაჟკაცი. ბ) შეუპოვარი. გ) მხდალი

გრამატიკა

1 დაწერე სიტყვები საჭირო ფორმით.

1. ახალგაზრდა ჯერ *(ცივი)* ---------- წყალში განიბანებოდა.
2. სიმხდალე *(ულირსი)* ---------- საქციელად ითვლება.

2 სწორად შეარჩიე გამოტოვებული სიტყვა.

1. წვრთნა მცირე ---------- იწყებდა. ***(ასაკიდან / ასაკისაგან)***

3 იპოვე შეცდომები და აღნიშნე X-ით.

	☒ **მკაცრათ.**	☐ **მკაცრად.**
1.	☐ ხანჯალის.	☐ ხანჯლის.
2.	☐ რამდენიმე წესები.	☐ რამდენიმე წესი.
3.	☐ შეურაცხყოფა.	☐ შეურაცყოფა.
4.	☐ დიდ გვაროვანი.	☐ დიდგვაროვანი.

წერა

1 დაწერე შემაჯამებელი ტექსტი „რაინდები“. ამისათვის გამოიყენე მხოლოდ ტექსტის გააზრებისთვის დასმული კითხვები და შესაბამისი სწორი პასუხები.

მაგალითად:

რაინდობისთვის ახალგაზრდა ემზადებოდა... ————————————————————————

(წინადადება დაასრულე პირველი კითხვის პასუხის მიხედვით).

——

——

——

——

2 შენი აზრით, როგორი უნდა იყოს 21-ე საუკუნის რაინდი? დაწერე, როგორ უნდა გამოიყურებოდეს და რა თვისებები უნდა ჰქონდეს მას. გააფორმე შენი ნამუშევარი ნახატებით.

——

——

——

——

——